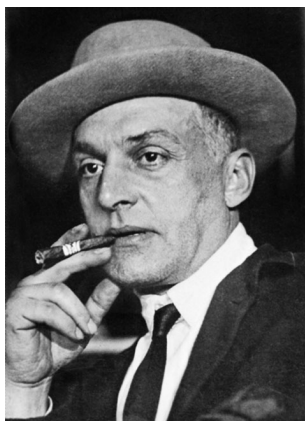

Г. Ф. Коваленко

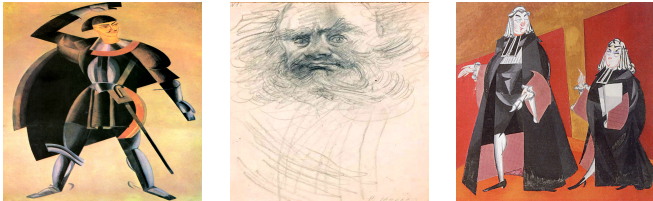
Меллер Вадим Георгійович

МЕЛЛЕР Вадим Георгійович (14(26). 04. 1884, С.-Петербург – 04. 05. 1962, Київ) – художник театру, живописець, графік. Чоловік Н. Генке-Меллер, дід Н. Ветрової-Робінсон. Заслужений діяч мистецтв УРСР (1942). 1-а премія Міжнар. виставки сучас. індустр. і декор. мистецтва (Париж, 1925). Член АРМУ (1925–32), СХУ (1938). Навч. на юрид. факультеті Університету св. Володимира у Києві (1903–08), у Київ. худож. школі (1903–05; викл. М. Пимоненко, А. Платонов, І. Селезньов), приватно у Ф. Рубо, закін. Мюнхен. АМ (1912; майстерня А. Янка), відвідвідувала вільні майстерні у Парижі (1912–13). На творчість М. справили вплив полотна В. Сєрова. Працював у балет. студії Б. Ніжинської (1918–22), водночас від 1920 – проф. Укр. АМ (обидві – Київ); 1922–45 – гол. художник Харків. укр. драм. театру ім. Т. Шевченка (до 1935 – «Березіль»); у Києві: 1946–48 – в. о. дир. Інституту монум. живопису та скульптури Академії архітектури УРСР (1949 знятий з посади за звинуваченням у космополітизмі); 1953–59 – гол. художник укр. драм. театру ім. І. Франка; викл. худож. інституту, співпрацював із ТЮГОм на Липках. Основні галузі – абстрактна сценографія, станк. і монум. живопис, авангард. станк. графіка. Учасник мистецьких виставок від 1920-х рр. Персон. – у Києві (2004, посмертна). Ранній творчості притаманний експресивно-розкутий малюнок. Кубофутурист. роботи – поряд із конструктивістськими, наївізм – поряд з експресіонізмом у кількох його розгалуженнях, від експресіоніст. ґротеску до експресіоніст. романтизму. Декорації М. наснажені глибокою внутр. логікою, тонким відчуттям ритму, цільністю композиції, органічно пов'язаною з простором. В ескізах костюмів, станк. портретах митець застосовує конструктивні прийоми моделювання природи, якими створює міцну, гармонійну, завершену форму, насичену гострою виразністю й динамізмом. Речі зовн. світу в інтерпретації М. набули якостей нової реальності. Оформив

вистави «Джиммі Хіггінс» за Е. Сінклером (1923, реж.-постановник Лесь Курбас), «Народний Малахій» (1929) та «Мина Мазайло» (1931) М. Куліша, «Диктатура» (1930) І. Микитенка (усі – у театрі «Березіль»), а також фільми «Вендета», «Макдональд» (обидва – 1925), «Арсенальці» (1926). Деякі роботи зберігаються у НХМ (Київ), музеях РФ, Канади, США.

Фотоілюстрації

Основні твори

«Автопортрет» (1913), «Футуристична композиція» (1920), «Колгоспна родина (Святе сімейство)» (1934), «Автопортрет за мольбертом (Дон Кіхот)» (1945); ескізи – «Маски» (1918), «Блакитна танцівниця», «Червоний танцівник», «Ассирійські танці» (усі – 1919); костюми – торговця, пастуха, графині Розіни, графа Альмавіви, ченця, офіцера, капіталіста.

Рекомендована література

1. Кучеренко З. Вадим Меллер. 1975;
2. Вериківська І. Становлення української радянської сценографії. 1981;
3. Петрова О. Експресивний конструктивізм Вадима Меллера // Пригоди авангарду. В. Меллер. Н. Генке-Меллер. Н. Ветрова-Робінсон: Каталог. 2004 (усі – Київ).

Бібліографічний опис:

Меллер Вадим Георгійович / Г. Ф. Коваленко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2018. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-65411>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).